

ОБЩИНА ЕЛЕНА

ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ЕЛЕНА ПРЕЗ 2014 ГОДИНА

*Приета с Решение № 19/06.03.2014 г., Протокол № 3 от 06.03.2014 г. на
Общински съвет- Елена*

2014 година

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Елена за 2014 година се създава в изпълнение чл. 26а, ал.2 от Закона за народните читалища и е базирана на направените от общинските читалища планове за дейността им през настоящата година.

Изготвянето на годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Елена цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и укрепване на читалищата като важни обществени институции. Поставят се конкретни задачи за повишаване обществената роля на читалището и все по-дълбокото му утвърждаване като като традиционен културен, образователен и информационен център. Програмата за развитие цели да обогати визията и мисията на народните читалища. Като културно-просветни организации, обединили в себе си традиции и съвременност, читалищата в община Елена имат възможност да откликват на специфичните за всяко селище културно-просветни, информационни и социални потребности.

I. РЕСУРСИ

На територията на община Елена развиват дейност 18 народни читалища:

- НЧ "Напредък- Елена -1863" гр. Елена
- НЧ "Надежда -1904 " с. Тодювци
- НЧ "Надежда - Беброво -1870" с. Беброво
- НЧ "Просвета - 1927" с. Дрента
- НЧ "Просвета - Разпоповци-1881" гр. Елена
- НЧ "Просвета - 1897" с. Палици
- НЧ "Наука - 1899" с. Костел
- НЧ "Наука - 1900" с. Марян
- НЧ "Пробуда - 1903" с. Илаков рът
- НЧ "Развитие - Руховци - 1914" с. Руховци
- НЧ "Иван Комитов - 1976" с. Каменари
- НЧ "Искра - 1900" с. Константин
- НЧ "Хр. Смирненски - 1890" с. Чакали
- НЧ "Св.св.Кирил и Методий - 1928 г." с. Буйновци
- НЧ "Събуждане - 1894" с. Средни колиби
- НЧ "Надежда - 1942" с. Бадевци
- НЧ "Надежда - 1927" с. Шилковци
- НЧ „Съзнание - 2012" с. Яковци

Всичките 18 народни читалища са съдебно регистрирани и са вписани и в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата. Субсидиите за читалищата се определят при строго спазване на Закона за българските читалища и Механизма за разпределение на общинската субсидия на читалищата. Освен чрез делегираните държавни средства, читалищата имат възможност да реализират собствени приходи от наеми, дарения, услуги, самодейни изяви. Общински съвет Елена е предоставил сгради за безвъзмездно ползване.

Народните читалища са основен фактор в развитието на местната култура и просветност. В малките населени места те са единствени институции с подобна роля.

Основните предизвикателства пред читалищата са: привличане на млади хора към читалищния живот, обогатяване на дейността с инициативи, търсещи по-широк обхват от участници и активност в привличане на допълнително финансиране чрез собствени приходи.

II. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

1. Развитие и утвърждаване на духовните и културни ценности на гражданското общество чрез разгръщане на богатата читалищна дейност.
2. Институционално укрепване на читалищата като местни общностни центрове с културно-просветни, информационни, социални и граждански функции.
3. Утвърждаване на традиционните читалищни дейности и търсене на нови форми чрез ускорено навлизане на съвременните комуникационни и информационни технологии.
4. Проучване, възстановяване и запазване на обичаите и традициите в община Елена.
5. Повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различни общности (групи в риск от социална изолация, неравносложно положение и др).

III. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Библиотечно дело

- 1.1. Осигуряване на библиотечно – информационно обслужване на гражданите от съответните населени места.
- 1.2. Максимално използване възможностите за актуализиране и обучение на библиотекарите чрез проекта „Глобални библиотеки”.
- 1.3. Подобряване на условията в читалищните библиотеки, закупуване на нова Литература, осигуряване на дарения.
- 1.4. Търсене на начини за приобщаване на децата и подрастващите към света на книгите, инициативипрез лятната ваканция, свързани с книгите.
- 1.5. Извършване на краеведска дейност, приобщаване на възрастни читалищни членове към изследване историята на селищата.
- 1.6. Подобряване на условията в читалищните библиотеки чрез въвеждане на интернет услуги.
- 1.7. Организиране на кътове и изложби, посветени на годишнини, свързани с исторически дати и личности.
- 1.8. Активно участие в културния, обществения и социален живот на селището.

2. Културно-масова дейност

- 2.1. Честване по подходящ начин на официални и традиционни празници, събори, годишнини, подреждане на тематични изложби, витрини и кътове;
- 2.2. Организиране на концертни програми и изяви, свързани със съхраняването, развитието и популяризирането на местни традиции и обичаи;
- 2.3. Повишаване на художественото и жанрово разнообразие на културните мероприятия;
- 2.4. Организиране на разнообразни събития с деца и младежи;
- 2.5. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
- 2.6. Проучване на архивни документи за историята на района и тяхното разпространяване сред населението по подходящ начин.

3. Художествена самодейност

Читалищата в общината дават възможности за изява на талантливите хора и за развитието на любителското художествено творчество. Изградените художествени самодейни състави осъществяват богата творческа дейност и имат многобройни изяви. От общинския събор на читалищата става ясно, че са работи за привличане на децата, а това е особено важно в селата, където са ограничени възможностите за забавление.

3.1. Форми на художествена самодейност:

3.1.1. Временни самодейни художествени състави се сформират за провеждане на местни обичаи- Силвестър, Ладуване, Сурвакан, Коледуване и други. Тези състави се събират само за определен период, докато трае подготовката и провеждането на проявата, после се разформировават.

3.1.2. Постоянно действащи самодейни художествени състави има в читалищата в Елена, Беброво, Константин, Чакали, Марян, Костел, Палици, Буйновци, Илаков рът, Руховци, Разпоповци.

3.2. Акценти в художествено-творческата дейност:

3.2.1. Повишаване на художествено-творческите постижения на самодейните състави и индивидуални изпълнители;

3.2.2. Създаване на самодейни състави, кръжоци, клубове и други форми на художествена самодейност в читалищата в по-големите населени места;

3.2.3. Създаване и развитие на форми на художествено творчество сред децата и младежите;

3.2.4. Активно участие на читалищните състави и индивидуални изпълнители в културно – масови прояви в населеното място и общината;

3.2.5. Подготовка на местни обичаи, организиране и провеждане на качествени културни прояви;

3.2.6. Участие на читалищни състави и индивидуални изпълнители в общински, регионални, национални и други конкурси, прегледи и фестивали по избор и съобразно възможностите;

3.2.7. Участие в общинския празник на народните читалища през месец май, в традиционния празник на дружеските градове „Балканът пее и разказва” и други.

4. Разработване на проекти

Разработването на проекти и кандидатстването по различни отворени програми дава възможност за осигуряване на допълнителни средства за обогатяване на материалната база и обогатяване на цялостната дейност на читалището.

5. Подобряване на финансовото състояние и финансово - счетоводната отчетност

Читалищата набират средства от членски внос, културно-просветна дейност, субсидии от държавния и общинския бюджет, наеми, дарения и други приходи.

Подобряване финансовото състояние на читалището може да се получи чрез реализиране на инициативи за набиране на допълнителни средства от дарения, използване на възможностите на проекти и програми, наем от движимо и недвижимо имущество.

Финансово счетоводната отчетност следва да е съобразена със законовите норми. Финансови отчети се представят в общината в определените срокове.

В срок до 31 март читалищните настоятелства представят в Общината отчет за цялостната дейност на читалището за предходната година.

6. Организационна дейност

Читалищата в община Елена организират своята дейност, като спазват основните принципи в Закона за народните читалища като самостоятелни юридически лица. Всяко читалище поддържа своята членска маса и се ръководи от своя върховен орган – общото събрание, а през времето, в което не функционира – от законно избрано читалищно настоятелство. Председателите на народните читалища в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

IV. ПАРТНЬОРСТВА

Основи партньори в дейността на читалищата са Община Елена, кметствата, кметските наместничества, училищата, детските градини, Общински детски комплекс, клубовете на пенсионера, неправителствени и други организации.

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА ЕЛЕНА
ПРЕЗ 2014 Г.

ЧИТАЛИЩЕ	СЪБИТИЕ
<p style="text-align: center;">НЧ „Напредък – Елена – 1863” гр. Елена</p>	<p>януари Поетична вечер „Стихове и басни от цял свят”</p> <p>февруари Общо отчетно-изборно събрание</p> <p>март 1 март-празник на самодееца 8 март- „Дамско училище” - урок първи</p> <p>април Обявяване конкурс за снимка „Големите хора на малкия град”</p> <p>май Участие в празничните дни на град Елена Изложба снимки „Големите хора на малкия град” Детски куклен театър</p> <p>юни Постановка на детско театрално студио „Животвор”</p> <p>юли/август „Дамско училище”-творчески работилници</p> <p>септември Театрален фестивал за любителски театрални състави на името на Георги Георгиев-ГЕЦ</p> <p>октомври-декември Празнични представления</p> <p>Целогодишно: Участия в местни, регионални, национални и международни фестивали и конкурси Изследване „потъналите селища”</p>

<p style="text-align: center;">НЧ „Надежда – 1870” с. Беброво</p>	<p>януари Бабинден</p> <p>февруари Седянка за Трифон Зарезан</p> <p>март Баба Марта в ЦДГ „Вяра, Надежда и Любов” и в ОУ „Хр. Ботев” Осомартенска програма Тодоровден-надбягване с коне Пролетна дискотека</p> <p>април Народен обичай Лазаруване Великденска празнична програма</p> <p>май Гергьовденски събор на с. Беброво Преглед на читалищата в община Елена Фестивал „Хайдушка песен” в с. Мердания 24 май - програма от ОУ, ЦДГ и НЧ „Авлига пее”-надпяване в Обединение</p> <p>юни 1 юни-ден на детето На събор в с. Чакали</p> <p>юли „На хайдушкото сборище” - надпяване</p> <p>септември Надпяване в с. Писарево</p> <p>октомври Петковден - събор в с. Беброво</p> <p>ноември Ден на будителя-програма в музея от ОУ „Хр. Ботев”</p> <p>декември Народен обичай Коледуване Коледна празнична програма Новогодишна танцова забава <i>Целогодишно</i> Всяка сряда - седенки с жени от селото от 13:00 ч. до 17:00 ч. Честване рождени дни на самодейци към читалището</p>
<p style="text-align: center;">НЧ „Просвета – Разпоповци -1881” гр. Елена, ул. „Разпоповци”</p>	<p>февруари Ден на лозаря Трифон Зарезан</p> <p>март Осми март-ден на жената Премиера на театрална постановка</p> <p>май Участие в Общинския събор на народните читалища</p> <p>юни Участие на групата за скечове и песни в Националния събор на читалищата в гр. Бяла</p> <p>август Юбилейни чествания на 70 и 80-годишни разпоповчани</p>

<p style="text-align: center;">НЧ „Христо Смирненски – 1890” с. Чакали</p>	<p>март Честване на 1 март-ден на самодееца 8 март-ден на жената</p> <p>април Великден</p> <p>юни Голямата неделя - събор на селото</p> <p>декември Поклонение пред паметта на героите, загинали във войните <i>Целогодишно</i> Подготовка за участие в общински и областни надпявания</p>
<p style="text-align: center;">НЧ „Събуждане -1894” с. Средни колиби</p>	<p>януари Празнуване на Йордановден и Ивановден с почерпка</p> <p>февруари „Зарязване” на 100-годишна асма в центъра на селото и почерпка</p> <p>март Изработване и закупуване на мартеници за Дом за деца в Дебелец</p> <p>април Църковна служба в църквата „Св. Димитър” по случай Цветница, раздаване на осветени върбови клонки</p> <p>май Селски събор - църковна служба, програма и почерпка по повод Великден Гергьовден-закичване на домове и обществени сгради с букови клони, църковна служба, курбан и почерпка Ден на славянската писменост</p> <p>юни Енювден-Изготвяне на венец от билки, минаване през него</p> <p>юли Илинден-беседа за Св. Илия</p> <p>август Събор на с. Раювци - съдействие за организацията</p> <p>октомври Димитровден-храмов празник: литургия, курбан и почерпка</p> <p>ноември Архангеловдев-беседа</p> <p>декември Никулден-литургия и почерпка Игнажден-обичай „Полазник” Рождество Христово</p>

<p style="text-align: center;">НЧ „Просвета-1897” с. Палици</p>	<p>януари Бабинден-програма от певческа и детска танцова група</p> <p>март 1 март-ден на самодееца 3 март-вдигане на националния флаг 8 март-празник на жената-програма от самодейните състави и почерпка</p> <p>май Празник на с. Палици</p> <p>юни Деца рисуват на асфалт - 1 юни, почерпка</p> <p>ноември Почитане стария празник на с. Палици Програма от изпълнения на певческата и танцовата група</p> <p>декември Коледен концерт</p>
<p style="text-align: center;">НЧ „Наука – 1899” с. Костел</p>	<p>януари Коледно-новогодишни тържества Бабинден</p> <p>февруари Помен за убитите във войните костелчани</p> <p>март Ден на самодееца</p> <p>май-юни-юли Участия в общински събори</p> <p>август Местен събор на селото „Довиждане, до следващото лянто”</p> <p>септември Участия в събори и надпявания</p>

<p style="text-align: center;">НЧ „Искра – 1900” с. Константин</p>	<p>януари Силвестър-обичай Ден на родилната помощ</p> <p>март Баба Марта – обичай Освобождение на България – поднасяне на венци Осмомартенска седянка Отпразнуване на общоселския празник Тодоровден</p> <p>април Лазаровден-обичай лазаруване</p> <p>май Участие в Балкан фолк Участие в общинския събор на читалищата 24 май - ден на славянската писменост</p> <p>юни Съвместно с кметството отпразнуване на традиционния събор на селото Надпяване на Петропавловския манастир</p> <p>септември Ден на съединението Ден на независимостта</p> <p>октомври Честване на юбиляри</p> <p>ноември Ден на народните будители Ден на християнското семейство</p> <p>декември Коледно тържество Новогодишен концерт</p>
<p style="text-align: center;">НЧ „Наука-1900” с. Марян</p>	<p>януари Честване деня на родилната помощ Панихида за загиналите във войните”</p> <p>февруари Трифон Зарезан</p> <p>март Честване на 8 март</p> <p>август Провеждане на традиционния Марянки събор</p> <p>декември Поклонение на паметниците Организиране на Коледно и Новогодишно тържество Целогодишно Подготовка и участие в общински и други мероприятия</p>

<p style="text-align: center;">НЧ „Пробуда – 1903” с. Илаков рът</p>	<p>януари Провеждане на годишно отчетно събрание Честване на Бабинден - Ден на родилната помощ</p> <p>февруари Честване на Трифон Зарезан-Ден на лозаря</p> <p>март Честване деня на самодееца Честване деня на жената</p> <p>май Летен събор на селото - Гергьовден Участие в общинския събор на читалищата Участие в Балканфолк - В. Търново</p> <p>юни Участие в надпяването „Авлига пее”</p> <p>август Участие в „Карандила пее и разказва”</p> <p>декември Провеждане на зимния събор на селото Провеждане на тържества по случай Коледа и Нова година</p>
<p style="text-align: center;">НЧ „Надежда – 1904” с. Тодювци</p>	<p>януари Народен обичай „Сурвакане”-посрещане на деца сурвакари</p> <p>февруари Традиционен празник Трифон Зарезан - дегустация на местни вина</p> <p>март Изложба на мартеници, изработени от жените на село Тодювци</p> <p>април Изложба на великденски яйца и други великденски произведения</p> <p>май 24 май-Ден на българската просвета и култура. Литературен кът в библиотеката Участие в XIV общински съборна народните читалища</p> <p>юни 2 юни-Ден на Христо Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България. Изложба от произведения на Ботев в библиотеката</p> <p>август Традиционен събор на селото. Посрещане на самодейци от друго читалище и оркестър с музикална програма</p> <p>септември 6 септември-честване 129 години от Съединението 22 септември-честване независимостта на България</p> <p>октомври Международен ден на възрастните хора. Празнично тържество</p> <p>декември Коледни и новогодишни празници. Запалване светлините на коледната елха</p>

януари

Новогодишно тържество и ритуал „Сурвакари”
Бабинден - възстановка на автентичния обред „Бабуване”
Панихида в памет на отец Сергей

февруари

Трифон Зарезан - конкурс за най-добро вино, викторина

март

Ден на самодееца - концерт и връчване награди на най-изявилите се
Ден на прошката - Сирни заговезни
Национален празник - преглед на революционните песни, свързани с Освобождението
Честване на 8 март-стихове и песни, посветени на майката и любимата, томбола

април

Великденски празници – конкурс за най-красиво великденско яйце и най-оригинален козунак
Излет до Христовския водопад по случай Първа пролет
Концерт на групата за църковни песнопения в храм „Успение Богородично”

май

Участие в старопланински събор „Балкан фолк
Участие в Неювския събор
Участие в XIV общински събор на читалищата

юни

Рецитал по Ботеви стихотворения по случай 168 години от гибелта му
Ритуално бране на билки на Енювден

август

Традиционен събор и честване на 100 години от създаване на читалището-изготвяне на план и сценарий за тържествата съвместно с общинското ръководство за култура

септември

Разговор за събития и дейци, свързани със Съединението на България и обявяването на независимостта и

октомври

Лекция за Йоан Рилски Чудотворец от свещеник

ноември

Среща – разговор с учители и културни дейци, родом от Руховци, по повод Деня на будителя

декември

Празнична програма и томбола за Коледа

<p style="text-align: center;">НЧ „Просвета -1927” с. Дрента</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ремонт на покрива на читалището 2. Смянана осветлението в читалищния салон 3. Ремонт на библиотеката 4. Подготовка на проект за цялостен ремонт на читалището по Мярка 411 „Развитие на селските райони” 5. Организиране на Великденски празник и Бабинден 6. Организиране на годишния събор на читалищата в общината през м. май 7. Задачи и предложения за дейността на женския клуб към НЧ „Просвета-1927” -организиране на селски селски тържества -събиране на стари готварски рецепти и издаването на книга или брошура -благотворителност -мебелиране и оборудване на едно от помещенията на читалището за интернет клуб- закупуване на рутер за свободен достъп в центъра на селото, магазина и цялата сграда на читалището 8. Организиране на библиотечна сбирка на генеалогични сборници, краеведски истории и изследвания на селата от еленска и златаришка община 9. Обновяване на библиотечния фонд 10. Събиране на документи, научни изследвания и всякакви сведения, отнасящи се за Дрента и прилежащите махали, с цел изготвяне на проект за развитие на жизнената среда в Дрента 11. Организиране на профилактични прегледи на жителите от селото 12. Организиране на разяснителна кампания с раздаване на брошури за Европейския съюз 13. Среща със специалист по диетология, рационално хранене и билколечение 14. Административни услуги за жителите на Дрента
<p style="text-align: center;">НЧ „Надежда – 1927” с. Шилковци</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Празнуване деня на родилната помощ - Бабинден 2. Празнуване деня на лозаря 3. Празнуване международния ден на жените 4. Посрещане на пролетта 5. Участие в организирането на музикална програма за събора в село Гърдевци 6. Организиране на междуселска среща на село Бадевци и участие в музикалната програма 7. Организиране празник с почерпка за децата от района по повод деня на детето 8. Организиране празник на домата 9. На празниците 3 март, 6 септември и 22 септември се полагат цветя на паметника в с. Шилковци и почитане паметта на загиналите 10. Поднасяне на цветя и скромни подаръци на членовете на читалището, навършващи кръгла годишнина 11. Ден на народните будители-поднасяне поздравителен адрес на най-възрастния член на читалището 12. Поздравления по случай Коледа и Нова година с картички на всички членове на читалището

<p style="text-align: center;">НЧ „Свети свети Кирил и Методий” с. Буйновци</p>	<p>Активно участие в подготовката на всички местни и традиционни празници в селото Участие на певческата група в общински, регионални и национални събори</p> <p>януари Ден на родилната помощ - пресъздаване на обичая бабуване, общоселска седянка</p> <p>февруари Ден на лозаря - излет до връх „Острец”, тържество с викторина, томбола, избирание цар на лозарите Сирни заговезни-„Направа на мечка”</p> <p>март Тържество по случай 8 март</p> <p>април Великден - музикална програма, конкурс за най-красиво яйце</p> <p>май Участие в събора на читалищата в община Елена 24 май - празник на читалището</p> <p>август Илинден - традиционен празник на селото</p> <p>декември Провеждане на обичай коледуване Посрещане на Дядо Коледа</p>
<p style="text-align: center;">НЧ „Съзнание – 2012” с. Яковци</p>	<p>януари Честване Деня на родилната помощ</p> <p>март Честване Деня на жената Посрещане на първа пролет Празнуване рождените дни на членовете на читалището, родени през I тримесечие на годината</p> <p>юни Честване Деня на детето 8 юни-Организиране на традиционния събор в с. Яковци по случай Голямата неделя. Празник на читалището Празнуване на рождените дни на родените през II тримесечие</p> <p>август Организиране на турнир по шахмат Организиране на лятна дискотека</p> <p>септември Празнуване на рождените дни на членовете на читалището, родени през III тримесечие</p> <p>декември Празнуване на коледните и новогодишните празници Празнуване на рождените дни на членовете на читалището, родени в IV тримесечие на годината Празнуване на рождените дни на членовете на читалището, родени през III тримесечие</p>

<p style="text-align: center;">НЧ „Надежда-1942” с. Бадевци</p>	<p>1. Текущи ремонти – гримьорна, подмяна на електрически ключове и осветителни тела</p> <p>2. Библиотечна дейност - закупуване на нови книги и завеждане на картотека за читателите</p> <p>3. Извършване на краеведска дейност - събиране на исторически данни и оказване на помощ за написване на книга за село Бадевци</p> <p>4. Културно-масова дейност</p> <ul style="list-style-type: none"> *организиране и провеждане на традиционен събор през месец май * оказване помощ за организиране на 3 родови срещи *съвместно с читалището в с. Средни колиби организиране честване на Нова година, Бабинден и 8 март *оказване на помощ при организиране на погребения и помени * продължаване обзавеждането на клуба на читалището, използван като пенсионерски клуб <p>5. Организационна дейност</p> <ul style="list-style-type: none"> *организиране и провеждане на отчетно-изборно събрание *Организиране и провеждане на финансово-счетоводна дейност, съгласно законовите норми * реализиране на инициативи за набиране на допълнителни средства от дарения * използване на възможностите за проекти и програми
<p style="text-align: center;">НЧ „Иван Комитов – 1976” с. Каменари</p>	<p>януари Сурвакари Бабинден</p> <p>март Ден на жената Първа пролет</p> <p>април Великденско празненство</p> <p>май Традиционен събор на с. Каменари Участие в общинския съборна читалищата Празник на НЧ „Иван Комитов - 1976” и Ден на славянската писменост и на българската култура</p> <p>юни Ден на детето Програма на певческа група „Веселие”</p> <p>декември Коледа Новогодишна забава</p>